

YOLCULUK

Oğuz Atay

- Yazının başlığını okuyunca herhalde dudaklarınızdan “Yolculuk var” şarkısının bestesi dökülmüş, aynı zamanda hatıranızdan bir acem seccadesi üzerinde göklerin mavisine doğru yapılan yolculuk geçmiş olmalıdır. Ama, okumağa başlar başlamaz bu yolculuğun realist bir fırça ile çizilen bir tablodan farksız olduğunu anlayacaksınız. Bu yolculuk alelâde bir şeydir. Her gün okuldan eve, evden daireye yapılan yolculuklar gibi... Evet. Yolculuğu kim sevmez. Tren yolculuğu insana ne kadar cazip görünür. “Tıkırdıyor trenin rayda tekerlekleri, devrilerek geçiyor telgraf direkleri” beyiti bu yolculuğun bariz vasıflarını ne güzel canlandırıyor. Hakikaten tekerleklerin muntazam tıkırtısı, telgraf direkleri ve daima değişen manzara... Bunlar belki basit şeyler, ama gelin de siz bunları bana sorun.

Bir sürü el mendil sallandıktan sonra tren yavaş yavaş gardan çıkar. Tren yolculukları umumiyetle İstanbul’a olur. Birkaç dakika dışarı bakar ve sonra yerime oturarak kompartıman yolcularını tetkike başlarım. Bunlar her gün görülen tiplerdir. İstanbul’a ticarî bir iş için giden bir tüccar, akrabasına misafirliğe giden hanım, sayfiyeye giden bir genç. Yavaş yavaş yolcular arasında bir ahbaplık başlar. Yolculuk bu yabancı insanları birbirine yaklaştırır. Bazıları ahbap çıkar, bazıları uzak akraba. Fakat bu akrabalık ne dereceye kadar doğrudur orası bilinmez. Belki bu insanlar yolculuğun verdiği garipliği gidermek için bir dostluk kurarlar.

Artık akşam olmaktadır. Pencereden güneş sanki istepin[bozkırın] çıplaklığını örtmek için dağlara güzel renkler vererek kaybolmaktadır. Bu arada yavaş yavaş paketler açılır ve akşam yemeğine hazırlık başlar. Ufak, portatif masanın üstüne sepetlerden çıkarılan yemekler konur. Yolcular birbirlerine ikramda bulunurlar. Bazen lord bir tüccar mağrur adımlarla restorana gider, bazen de köşede birkaç sandöviçten ibaret olan akşam yemeğini yer. Artık konuşma da biraz kesilir.

Yemeği müteakip sigaralar yakılır. Kompartıman durulamıyacak hal alır. Ben biraz nefes almak üzere dışarı fırlarım. Tekrar içeri girince görürüm ki ahbablık tamamen ilerlemiştir. Kimi kızından şikâyet eder, kimi damadını metheder. Günün siyasî (!), İktisadî (!) meseleleri görüşülür ve yerinde (!) kararlar verilir. Bazan ufak münakaşalar olur, herkes başından geçmiş maceraları olmuş gibi anlatır. Ben uyumak isterim; fakat gürültüden uyuyabilersen uyuu...

Birkaç saatlik uykudan sonra sabah ilk ışıklarını gönderir ve nihayet denizi görürüm. Fakat sekiz ay hülyamda yaşattığım deniz -hayalden hakikata geçtiği için- bende bir fevkalâdelik uyandırmaz. O sırada tren bir kasabada durur. Ben de resim yapmak için kâğıdı, kalemi elime alır ve pencereden dışarı bakarım. Bir kasaba istasyonunda ne bulunur: bir koca çınar ağacı, altında bir kahve, bir istasyon binası, derme çatma bir iskele ve düz mavi deniz üzerinde birkaç yelkenli. Bu manzarayı çizemem ve kızarak kâğıdı yırtarım. Zaten benim maksadım resim yapmak değil, yaptığımı yolculara göstermektir.

Tren artık İstanbul'a yaklaşmaktadır. Bavullar yavaş yavaş indirilir ve hazırlık başlar. Yol ahbabları birbirlerine adreslerini verirler ve, "Muhakkak bekleriz, gelmezseniz darılırız." diye ilâve ederler. Tren gara girmektedir. İstanbul'un havası yüzümüze gelir. Vedalaşılır ve herkes evine, ahbabına gitmek üzere ayrılır. Talihin ne garip cilvesidir ki birkaç saat için candan dost olan bu yolcular eğer kader onları bir daha karşılaştırmazsa birbirlerini görmezler bile... ben de bavulumu alıp eve giderken düşünürüm: Ne güzel şeydir şu yolculuk!

Oğuz Atay

6. Fen.

(Türk Eğitim Derneği Yenişehir Lisesi 1950-1951 Yıllığı Meşale.

Metnin özgün yazımı korunmuştur.)